

Jaarrapport Beheerswerken Hobokense Polder

Datum: 28/01/2021

auteur: Wim Mertens

1.1 Gegevens van het erkend natuurreservaat

- Naam erkend natuurreservaat: Hobokense Polder
- Nummer erkend natuurreservaat: 150
- Evolutie reservaatstatus:
- Evolutie erkenning: erkend 2007, conformverklaring 2012
- Overzicht van de huurcontracten: nihil

2 Beheersverslag beheerswerken Hobokense Polder 2020

2.1 Overzicht uitgevoerde éénmalige beheerswerken

In april plaatsten we een nieuwe kijkwand in Cortenstaal aan het Rallegat. Aan de voorzijde van de kijkwand werd het begrazingraster uitgebreid zodat de runderen nu in een klein deel van de plas kunnen. De bedoeling is dat zij de groei van Japanse duizendknoop voor de kijkgaten beperken.

Op een aantal plekken werden Japanse duizendknoopvegetaties ondiep afgeplagd.

2.2 Overzicht van de problemen die ontstaan zijn bij het uitvoeren van het onderhoudsbeheer

De COVID19-restricties verstoorden zowel het professionele (betaalde) beheer als de vrijwilligerswerking. Sommige maaiwerken werden later uitgevoerd dan gepland. Bij de bestrijding van Japanse duizendknoop viel er her en der een maaibeurt tussenuit, maar grosso modo werd het reguliere beheer uiteindelijk helemaal uitgevoerd.

2.3 Opmerkelijke evoluties en waarnemingen

Door de erg droge omstandigheden vielen alle plassen voor het derde jaar op rij droog. Dit maakt ze bereikbaar voor beheerwerken (plaggen, maaien van moerasvegetaties) maar zorgt tegelijkertijd voor een snellere verlanding: riet breidt zich sterk uit, lisdodde en andere helofyten krijgen via kieming de kans zich te vestigen. De toegenomen evapotranspiratie (verdamping) in combinatie met lange droogteperiodes hypothekeert de realisatie van één van de basisdoelstelling van het beheerplan, nl. “het behoud en de versterking van het moerasachtig karakter”. Momenteel wordt onderzocht of het oppompen van oppervlaktewater soelaas kan bieden.

Opmerkelijke waarnemingen:

Vogels:

Na een eerste succesvol broedgeval in 2019 was er ook in 2020 een territorium van wespandief. Er werd geen nest gevonden, het is dus niet duidelijk of ook effectief werd gebreed.

Er was een succesvol broedgeval van boomvalk.

Volgende soorten werden sporadisch pleisterend aangetroffen: zomertaling, groenpootruiter, lepelaar, roerdomp, grote en kleine zilverreiger, boomvalk, beflijster, bonte vliegenvanger, tapuit en goudvink.

Libellen:

Ondanks de droogte en de jaarlijkse droogval van alle waterpartijen werden in 2019 toch 30 soorten libellen vastgesteld met maar liefst drie nieuwe: smaragdlibel, zwervende heidelibel en zuidelijke heidelibel. Gezien het hoge aantal waarnemingen heeft de zuidelijke heidelibel reeds een populatie opgebouwd in het gebied.

Andere opmerkelijke soorten waren tangpantserjuffer, tengere pantserjuffer, variabele waterjuffer, blauwe breedscheenjuffer, vroege glazenmaker, zuidelijke glazenmaker, glassnijder en bruine korenbout.

Dagvlinders:

20 soorten waargenomen.

Overige insecten en invertebraten:

Waargenomen bijzondere/zeldzame soorten:

- Bieskokermot
- Donkere eikenkokermot
- Haakpalpmot
- Kustoogje
- Dof smalsnuitje
- Doornkaakzandbij
- Hottentottenvilla
- Loofhoutsapzweefvlieg
- Pluimwoudzwever
- Zuidelijke schorsloper
- Gevlekte geelgerande
- *Hydrovatus cuspidatus*
- *Laccophilus poecilus*
- *Abdera biflexuosa*
- *Bolitophagus reticulatus*
- Slanksprietwants
- Kleefkruidschildwants
- Schouderkruisspin

Zoogdieren:

Bevestiging van de aanwezigheid van Europese haas.

Planten:

Maar liefst 9 nieuwe soorten:

Bosanemoon, gevlekte rupsklaver, wit vetkruid, bosroos, heksenmelk, blauw glidkruid, rood guichelheil, veerdelig tandzaad en smalle rolklaver.

Mossen:

Zomersponsvorkje

Fungi:

Waargenomen bijzonder/zeldzame soorten:

- Kroontjesknotzwam
- *Penicilium vulpinum*
- Oranjerode hertenzwam
- Haverbrand

2.4 Overzicht van de uitgevoerde ontbossingen

Geen

2.5 Inzet vrijwilligers

Naast de betaalde werken gefinancierd door de subsidie wordt ook veel werk verzet door vrijwilligers. Zonder deze inzet zou de uitvoering van het beheerplan niet mogelijk zijn. In totaal wordt de inzet in 2020 ondanks corona geschat op ca. **2800 werkuren** uitsluitend gepresteerd door vaste vrijwilligers.

3 Planning beheer 2021

3.1 Overzicht geplande éénmalige beheerswerken

Ruimen noordelijk deel Violiergracht (langs oude spoorweg, grens tussen Centraal deel – Stort). Deze gracht werd de laatste decennia niet geruimd en is aan grondige verlandingsonderhevig. We zullen de gracht de komende jaren gefaseerd ruimen, met mogelijk 50% de herfst van 2021. Ruiming van het zuidelijk deel van de gracht in 2013 leidde tot het verschijnen van een nieuwe soort, drijvend fonteinkruid. Vele waterplanten hebben een langlevende zaadbank, mogelijk verschijnen na ruiming ook nieuwe soorten in het noordelijk deel, bijvoorbeeld waterviolier die hier vroeger voorkwam.

Als de omstandigheden (waterpeilen) het toelaten, afplaggen verlandingsvegetatie in het Broekskot en eventueel Barberven.

Ondiep afplaggen van Japanse duizendknoopvegetaties op meerdere plekken. We hebben vastgesteld dat ondiep afplaggen (10 - 20 cm) van Japanse duizendknoop op laag gelegen gronden kan leiden tot een succesvolle bestrijding van de soort. Als de zone in het voorjaar plasdras staat is er amper hergroei en volstaat een beperkte nazorg. Kleine haarden in het moerasachtige Centrale deel van de Hobokense Polder pakken we op deze wijze aan. Het afgeplagde materiaal wordt afgevoerd naar het begrazingraster, waar het op een reeds door duizendknoop geïnfecteerd voormalig huisvuilstort wordt gedeponneerd. Dit is een tripple win: in het Centrale deel verdwijnt de Japanse duizendknoop, het voormalig huisvuilstort wordt beter afgedekt en de totale duizendknoopoppervlakte in het gebied verkleint aangezien begrazing op langere termijn de beste vorm van bestrijding is.

3.2 Overzicht van uit te voeren ontbossingen

Voor het reguliere beheer zijn geen ontbossingen gepland in 2021.

3.3 *Overzicht en wijzigingen onderhoudsbeheer*

Nihil

4 **Aanvraag huursubsidie**

Nihil.